

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและรวบรวมแนวทางแก้ไขปัญหา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 54 คน ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาศึกษาจำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับสภาพของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 ตำแหน่งครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3
2. สภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีสภาพปัญหาการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.63$) ด้านการจัดสรรเงินกู้ยืม ($\bar{X} = 2.83$) ด้านการทำสัญญากู้ยืมเงิน ($\bar{X} = 2.79$) และด้านระยะเวลาในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.66$) ยกเว้น ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.55$) มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นรายข้อทั้ง 5 ด้าน พบว่า

2.1 ด้านบุคลากร สภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.50$) แต่พิจารณาเป็นรายข้อส่วนมากจะมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่องบุคลากรผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการให้กู้ยืมเงินตามนโยบายกองทุน

เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 2.21$) ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบนโยบายและข้อปฏิบัติมิได้เป็น ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 2.13$) ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบนโยบาย และข้อปฏิบัติถ่ายทอดข้อมูลให้กับผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ไม่ชัดเจน เท่าที่ควรทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.13$) มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2.2 ด้านการประชาสัมพันธ์ สภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.63$) แต่พิจารณาเป็น รายข้อส่วนมากจะมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ขาดการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลให้กับผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.31$) ข้อมูลที่สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียน นักศึกษาได้ทราบมักเป็นข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.46$) และสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาใน ลักษณะการจัดทำเอกสาร/ สิ่งพิมพ์ ใบประกาศ ($\bar{X} = 2.27$) มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2.3 ด้านการจัดสรรเงินกองทุน สภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.83$) แต่พิจารณา เป็นรายข้อส่วนมากจะมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการ ตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับจำนวนผู้กู้ในแต่ละสถานศึกษา จึงทำให้การจัดสรรเงินกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแต่ละสถานศึกษายังขาดความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.44$) มีสภาพปัญหา อยู่ในระดับน้อย

2.4 ด้านการจัดทำสัญญาเงินกู้และเอกสารประกอบการขอกู้ สภาพปัญหาการ ดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.79$) แต่พิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น สถานศึกษา แต่ละแห่งมีขั้นตอนการทำสัญญาที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($\bar{X} = 2.50$) และถ้อยคำที่ใช้ใน เอกสารกู้ยืมเงิน ไม่ชัดเจนอ่านเข้าใจยาก ($\bar{X} = 2.19$) มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2.5 ด้านระยะเวลาในการดำเนินการ สภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.66$) แต่พิจารณาเป็น รายข้อ ส่วนใหญ่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น สถานศึกษามีได้มีการกำหนดระยะเวลา ในการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นแผนงานประจำปีทำให้การดำเนินงาน ไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 2.46$) มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ สถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ปรากฏว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาในการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การวิเคราะห์แนวทางแก้ไขสภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดสรรเงินกู้ยืม ด้านการจัดทำสัญญาเงินกู้และเอกสารประกอบการขอกู้ และด้านระยะเวลาในการดำเนินงาน ของผู้ทรงคุณวุฒิสรุปประเด็นแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาได้ ดังนี้

1. แนวทางแก้ไขเชิงนโยบาย

1.1 ปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติให้นักเรียนได้กู้ยืมให้กว้างขึ้น โดยให้อำนาจสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติให้นักเรียนกู้ยืมเงิน

1.2 การกำหนดวงเงินควรให้สถานศึกษาเป็นผู้สำรวจความต้องการและเสนอขอวงเงินกู้ยืมกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพิจารณาอนุมัติตามคำขอเป็นลักษณะของการดำเนินงานแบบล่างขึ้นบน

1.3 ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลของนักเรียนทุกคนโดยเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของสำนักงานทะเบียนราษฎร์ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาให้นักเรียนได้กู้ยืมเงินโดยให้มีการจัดทำบัตรที่เรียกว่า สมาร์ทการ์ด (Smart Card) ให้นักเรียนมีเพียงใบเดียวเพื่อทำธุรกรรมในด้านการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2. แนวทางแก้ไขโดยการปฏิบัติของผู้ปฏิบัติ

2.1 จัดให้มีระบบประสานงานทุกฝ่ายได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.2 ขอความร่วมมือจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อ สถานีวิทย์ต่าง ๆ เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2.3 สถานศึกษาจะต้องวางแผนและจัดทำข้อมูลการขอกู้ยืมเงินของนักเรียน นักศึกษาให้เป็นปัจจุบัน

2.4 การพิจารณาการดำเนินงานจะต้องใช้หลักของคณะกรรมการภาคี อันได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้แทนกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนนักเรียน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนชุมชน ผู้แทนท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและแก้ไขสภาพปัญหาต่าง ๆ ของการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสรรเงินกู้ยืม รองลงมาคือด้านการทำสัญญาเงินกู้ยืมและเอกสารประกอบการขอกู้ยืม ด้านระยะเวลาในการดำเนินงาน และด้านการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน ดังที่กล่าวมาเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนหรือนักศึกษาโดยตรง เพื่อพิจารณาให้นักเรียนเข้าร่วม โครงการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสรรเงินกู้ยืมให้กับสถานศึกษา เพื่อพิจารณาให้นักเรียนได้กู้ยืมเงินตามจำนวนนักเรียนที่ประสงค์จะขอใช้บริการ ซึ่งน่าจะเป็นเหตุทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู หรือผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาคิดว่ามีปัญหาในระดับมาก

ส่วนสภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีสภาพปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านบุคลากร ซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการทำงานและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้นำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานคิดว่าสภาพปัญหาด้านบุคลากรมีปัญหาในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแยกพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านบุคลากร สภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยรวมจะมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่พิจารณาเป็นรายข้อที่มีสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีภาระงานประจำที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากงานเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จึงไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ บทบาทของบุคลากรในสถานศึกษา อัน ได้แก่ ครูผู้สอนซึ่งมีหน้าที่ประจำในการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานส่วนมากไม่มีครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่งานด้านธุรการ โดยเฉพาะ ซึ่งจะใช้ครูผู้สอนแบ่งเวลา มาปฏิบัติ งานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นภาระงานอยู่ในงานเนื้องานของสถานศึกษา ครูผู้ทำหน้าที่เนื้องานจะต้องรับผิดชอบในการจัดบริการ การขอกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้กับนักเรียน ดังนั้น จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่า มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านประชาสัมพันธ์ สภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพปัญหาที่อยู่ในลำดับที่ 1 ได้แก่ ผู้กู้มิได้ให้ความสนใจในเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเท่าที่ควร การที่ผู้กู้ยืมเงินกองทุนขาดความสนใจเกี่ยวกับข่าวสารของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทำให้เป็นปัญหากับผู้ดำเนินการจะต้องติดตามนักเรียนที่ขอกู้ยืมเป็นรายบุคคลทำให้ต้องใช้เวลามากในการติดตามและการชี้แจงการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษากับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนั้น ถ้านักเรียน นักศึกษาให้ความสนใจติดตามข่าวสารข้อมูลของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะช่วยให้การดำเนินงานได้รวดเร็วเพิ่มมากขึ้น

1.3 ด้านการจัดสรรเงินกองทุน สภาพปัญหาด้านการจัดสรรเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาจัดลำดับจะมีปัญหาอยู่ในอันดับ 1 โดยเฉพาะรายข้อที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาให้กู้ยืมเงินกองทุน โดยพิจารณาจากรายได้ครอบคลุมเป็นหลัก ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่ามีสภาพปัญหามากที่สุด เพราะสภาพความเป็นจริงผู้ปกครองนักเรียนหลายรายไม่สามารถกู้ยืมเงินดังกล่าวได้เนื่องจากเมื่อคำนวณรายได้ตลอดปีมีรายได้เกินเกณฑ์ที่กำหนด แต่สภาพรายจ่ายในครอบครัวมีรายจ่ายมาก เช่น บุตรข้าราชการถ้าพิจารณาแต่เพียงรายรับอย่างเดียว บุตรข้าราชการไม่สามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ แต่สภาพความเป็นจริงข้าราชการบางรายมีรายจ่ายมากและมีภาระหนี้ทำให้มีรายรับลดลง เป็นต้น และน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเห็นว่าจะน่าจะเป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 ซึ่งควรจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาไว้อย่างกว้าง ๆ

1.4 ด้านการจัดทำสัญญาเงินกู้และเอกสารประกอบการขอกู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมากและอยู่ในลำดับที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการลงทะเบียน กรอกแบบฟอร์มสัญญากู้ยืมเงินมีไม่เพียงพอทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง เพราะปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศได้ก้าวหน้ามากขึ้นเมื่องานหลายฝ่ายนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการมากขึ้น และนักเรียนเข้าร่วมโครงการมากขึ้น ทำให้อุปกรณ์ไม่พอใช้ สภาพปัญหานี้สามารถแก้ไขได้โดยสถานศึกษาจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญของการดำเนินการดังกล่าว การแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวอาจกำหนดเป็นช่วงเวลาให้นักเรียนได้เข้ามาใช้บริการหรือขอความร่วมมือกับสถานศึกษาใกล้เคียงในการช่วยเหลือให้นักเรียนไปใช้บริการก็จะช่วยลดสภาพปัญหาดังกล่าวได้

1.5 ด้านระยะเวลาในการดำเนินการ ซึ่งมีสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และลำดับที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีสภาพปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 ได้แก่ ระยะเวลาที่

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการกู้ยืมเงิน มีเวลาจำกัด ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติงานอย่างรีบด่วน ซึ่งการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาส่วนมากจะต้องเร่งรีบในการพิจารณา เนื่องจากสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จะแจ้งยอดวงเงินให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาจัดสรรให้สถานศึกษา กระชั้นชิด และต้องรีบเสนอข้อมูลให้กับสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาดำเนินการต่อไป ทำให้สถานศึกษาต้องเร่งดำเนินการ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเห็นว่ามีความมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 รวมและรายด้านจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาไม่แตกต่างกัน แต่พิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านพบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะทุกฝ่ายที่รับผิดชอบงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุน ต้องดำเนินงานตามแนวทางการปฏิบัติงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดทำคู่มือในการดำเนินงาน ขั้นตอนต่าง ๆ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามที่กำหนด อาจมีบางส่วนของการทำงานปฏิบัติจริงในบางครั้งขาดความชัดเจน ซึ่งได้รับคำแนะนำจากส่วนกลางในการจัดประชุมชี้แจง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรวุฒิ ประภาสวุฒินาร (2548, หน้า 69) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อายุ และผ่านการฝึกอบรม/ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางแก้ไขสภาพปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดสรรเงินกองทุน ด้านการจัดทำสัญญาเงินกู้ยืมและเอกสารประกอบการขอกู้ยืม และด้านระยะเวลาในการดำเนินงาน ซึ่งได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขสภาพปัญหา ในด้านการปฏิบัติที่มีสภาพปัญหามากที่สุดเรียงตามลำดับ ถ้าพิจารณาแนวทางการแก้ไขสภาพปัญหาในภาพรวมจะมีแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาดังนี้

1. ปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์คุณสมบัติของผู้กู้ยืม และหลักเกณฑ์การพิจารณาการให้นักเรียน นักศึกษาได้กู้ยืม โดยมอบให้สถานศึกษาเป็นผู้ไปดำเนินการเองทั้งหมดตามความเหมาะสมและความจำเป็น

2. คณะกรรมการพิจารณาควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคี เช่น ในองค์คณะกรรมการอาจประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้แทนชุมชน ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น

3. การพิจารณาจัดสรรวงเงินให้กับสถานศึกษา เพื่อพิจารณาให้นักเรียน นักศึกษาได้ขอกู้ยืมจากเดิมเป็นการจัดสรรจากบนลงล่าง ควรปรับเปลี่ยนเป็นจากล่างขึ้นบน โดยให้สถานศึกษาเป็นผู้วางแผนเพื่อขอยอดเงินการกู้ยืมให้นักเรียน นักศึกษาได้กู้ยืม เสนอยอดของวงเงินที่นักเรียน นักศึกษาต้องการกู้ยืมต่อสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

4. ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การดำเนินงานจะต้องพัฒนาปรับปรุงโดยนำระบบเทคโนโลยีด้านข้อมูลสารสนเทศเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยการจัดทำบัตรให้กับนักเรียนในลักษณะของบัตรสมาร์ทการ์ด (Smart Card) เพื่อใช้ในการขอกู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นักเรียนที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขโดยรวม สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สามารถอนุมัติการให้กู้ยืมเงิน ได้เลยและโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของนักเรียนจะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาได้หลายประการ เช่น การจัดสรรเงินล่าช้า การพิจารณาของสถานศึกษาหรือธนาคารล่าช้า เป็นต้น

สำหรับแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาของผู้ทรงคุณวุฒิที่เสนอแนวทางให้มีการแก้ไขปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับความเหมาะสมของสภาพนักเรียน นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของสมชัย ฤชุพันธุ์ และชลธาร วิศรุตวงศ์ (2544, หน้า 153) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้มีการแก้ไข ปรับข้อกฎหมายให้สอดคล้องกับระบบบริหารจัดการในรูปแบบที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลแก่หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านบุคลากร ควรมีแนวทางจัดดำเนินการดังนี้

1.1 จัดให้มีระบบติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์

1.2 มีโปรแกรมการดำเนินงานโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

1.3 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรมีการจัดตั้งงบประมาณเพื่อจัดจ้างนักเรียนที่เข้าร่วม โครงการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อปฏิบัติงานของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในระหว่างปิดภาคเรียน

1.4 ควรจัดงบประมาณเพื่อเป็นค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

1.5 ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษา ธนาคาร และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นระยะ ๆ

1.6 มีการจัดทำคู่มือให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีแนวทางจัดดำเนินการดังนี้

2.1 ขอความร่วมมือจากหอกระจายข่าวชุมชนและสถานีวิทยุชุมชนในการ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2.2 ประชาสัมพันธ์ผ่านทางคณะกรรมการสถานศึกษา

2.3 ขอความร่วมมือกับนายอำเภอแต่ละอำเภอร่วมประชุมชี้แจง กิจกรรมของการ ดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาผ่านทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น

2.4 จัดทำสื่อต้นแบบให้สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์ ผ่านวิทยุชุมชน หอกระจายข่าวของหมู่บ้านและเทศบาล ร่วมกันจัดทำเอกสารถึงกลุ่มเป้าหมาย

2.5 ประสานงานกับประชาสัมพันธ์จังหวัดและและสถานีวิทยุ โทรทัศน์ และ เคเบิลทีวีในท้องถิ่น จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ

2.6 นำเรื่องกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาบูรณาการเข้าไปในหลักสูตรของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.7 ใช้การประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยเน้นให้นักเรียนที่มีคุณสมบัติที่จะขอกู้ยืม เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2.8 จัดประชุมชี้แจงนักเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2.9 จัดทำเป็นจดหมายข่าวส่งให้นักเรียนเป็นรายสามเดือนต่อครั้ง หรือ รายหกเดือนต่อครั้ง

3. ด้านจัดสรรเงินกองทุน ควรมีแนวทางจัดดำเนินการดังนี้

3.1 ควรให้อำนาจของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ระดับเขตพื้นที่ เป็นผู้พิจารณาเกลี่ยวงเงินที่จัดสรรให้สถานศึกษาเพื่อตรงกับความต้องการ

3.2 จัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ความต้องการขอกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาให้ชัดเจน

3.3 จัดลำดับความต้องการพร้อมขอรับงบเงินกู้ยืมเพิ่มเติม

3.4 คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ยืมให้กับนักเรียน ควรมีคณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะภาคี 4 ฝ่าย ได้แก่ ครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา

3.5 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา เป็นกรอบเท่านั้น ส่วนการพิจารณาควรเป็นอำนาจของคณะกรรมการในระดับสถานศึกษา

3.6 เกณฑ์การพิจารณาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรกำหนดในลักษณะ ยืดหยุ่นโดยใช้ดุลยพินิจจากคณะกรรมการภาคี 4 ฝ่าย

3.7 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรให้อำนาจกับคณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณาให้นักเรียนกู้ยืมตามความจำเป็นและเหมาะสม ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน มิให้ผู้ปกครองนักเรียนไปกู้ยืมเงินนอกระบบมาใช้ในการนี้

3.8 ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับคณะกรรมการพิจารณาให้นักเรียนกู้ยืมถึงความต้องการ และความจำเป็นของแต่ละคน

3.9 ดำเนินการจัดทำข้อมูลความต้องการขอกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมให้ชัดเจน

4. ด้านการจัดทำสัญญาเงินกู้และเอกสารประกอบการขอกู้ ควรมีแนวทางจัดดำเนินการ ดังนี้

4.1 ประสานกับสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่ เปิดบริการให้นักเรียนที่เข้าร่วม โครงการใช้บริการกรอกข้อมูลลงแบบฟอร์ม

4.2 ประสานความร่วมมือในลักษณะของกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา จัดบริการให้แก่ นักเรียน

4.3 ของความอนุเคราะห์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีศูนย์อินเตอร์เน็ต ตำบล เพื่อให้บริการแก่ประชาชนและนักเรียนที่เข้าร่วม โครงการ

4.4 จัดทำคู่มือและตัวอย่างแนวทางการในการกรอกข้อมูล

4.5 ให้มีระบบข้อมูลหรือระบบ โปรแกรมและมีระบบการตรวจสอบเช่นเดียวกับ ระบบ ATM

4.6 คณะกรรมการพิจารณาควรมีในระดับหมู่บ้าน และตำบลเพื่อช่วยในการ กลั่นกรอง

4.7 ควรตัดหลักเกณฑ์เรื่องการรับรองรายได้ออกไป และให้อำนาจในการพิจารณาอยู่กับคณะกรรมการพิจารณาระดับสถานศึกษา โดยคณะกรรมการจะต้องมีภาคี 4 ฝ่าย อยู่ร่วมด้วย

4.8 รายงานสภาพปัญหาของระบบเครือข่ายให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อ พิจารณาปรับปรุง

4.9 กำหนดระยะเวลาในการให้นักเรียนใช้บริการระบบเพื่อลดจำนวนผู้ใช้บริการในขณะเดียวกัน

5. ด้านระยะเวลาในการดำเนินงาน ควรมีแนวทางจัดดำเนินการดังนี้

5.1 ควรมีการกำหนดเป็นกรอบปฏิบัติงานในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนไว้เป็นการล่วงหน้า

5.2 มีการรายงานและสะท้อนข้อมูลไปให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อกำหนดระยะเวลาให้รวดเร็วขึ้น

5.3 นักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาและเป็นผู้กู้รายเก่า สถานศึกษาควรดำเนินการให้เรียบร้อยภายในสิ้นภาคเรียน เพื่อจะทันในช่วงเปิดภาคเรียนใหม่

5.4 สำหรับนักเรียนที่เข้าใหม่ ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันรายงานตัว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมของนักเรียนนักศึกษาเพื่ออนุมัติเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2. ควรศึกษารูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนเงินในกู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาและของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา